

Reykjavík 20. maí 2020

Efni: Umsögn um tillögu að endurhæfingastefnu. Mál nr. 86/2020

Sálfræðingafélag Íslands fagnar því að unnið sé að heildstæðri endurhæfingastefnu.

Sálfræðingafélag Íslands (SÍ) vill koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri:

- Jafnræði ríkir ekki er kemur að endurhæfingarþjónustu á öllum stigum út frá eðli vanda. Fólk sem er að glíma við andlegan vanda á að sitja við sama borð og fólk sem tekst á við líkamlegan vanda. Þjónusta sálfræðinga er ekki niðurgreidd af Sjúkratryggingum líkt og þjónusta annara heilbrigðisstétta sem meðhöndla til að mynda líkamlegan vanda í endurhæfingu. Sitja því einstaklingar sem sækja endurhæfingu vegna sálræns og geðræns vanda ekki við sama borð. Þeir eiga því ekki sömu möguleika á svokallaðri 2. og 3. stigs endurhæfingarþjónustu. Þetta gerir það að verkum að ekki er alltaf hægt að veita viðeigandi inngrip miðað við vanda á þeim tíma sem réttast væri að veita þjónustuna.
- Annað sem SÍ vill koma á framfæri er að geðrænn vandi og fíkní- og neysluvandi er undanskilinn umfjölluninni líkt og tekið er fram í upphafi skýrslunar: *“Hér eru ekki settar fram sérstakar tillögur varðandi endurhæfingu vegna geðraskana og fíkní- og neysluvanda þar sem nú er í undirbúningi mat á meðferðarúrræðum á sviði geðheilbrigðismála og í kjölfarið verða lagðar fram tillögur á því sviði sem munu ná yfir allt meðferðarferlið, þar með talda endurhæfingu. Þó mun fólk með geðraskanir geta nýtt sér ýmis almenn endurhæfingarúrræði eins og aðrir með skerta færni af ýmsum toga.”* SÍ fagnar því að mat á meðferðarúrræðum á sviði geðraskana og fíkní- og neysluvanda sé í undirbúningi en það er ekki til heilla að ákveðinn vandi sé undanskilinn svo viðamikilli vinnu sem mótun endurhæfingarstefnu er. Einnig kemur það fram hjá skýrsluhöfundum að heildstæða sýn hefur skort þegar kemur að endurhæfingu á Íslandi og er því ekki verið að vinna í þá átt þegar ákveðinn vandi er ekki tekinn með í heildstæða stefnumótun. Einnig er það miður þegar litið er til helstu ástæðna fyrir örorku og greiðslu endurhæfingarlífeyris líkt og fram kemur í skýrslunni: *“Lang algengustu ástæður fyrir örorku og greiðslu endurhæfingarlífeyris eru geðraskanir og sjúkdómar í stoðkerfi.”*

Fyrir hönd stjórnar Sálfræðingafélags Íslands
Tryggvi Ingason, formaður